

13. Genomförande

Översiktsplanen anger kommunens mål för markanvändning och bebyggelseutveckling. Av översiktsplanen ska även framgå hur riksintressen tillgodoses och hur miljö kvalitetsnormer iakttas.

Översiktsplanen är inte bindande men ska beaktas vid beslut som rör markanvändning och byggande. I de fall det finns anledning att med bindande verkan säkerställa att syftet med översiktsplanen uppnås kan det ske genom upprättande av detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen. I vissa situationer kan utfärdas förordnande enligt miljöbalken, såsom till exempel naturreservat.

Om det kan befaras att riksintressen inte tillgodoses eller miljö kvalitetsnormer inte iakttas kan staten ingripa.

Riksintressen

Områden i kommunen som utgör riksintressen enligt miljöbalken redovisas närmare i kapitel tre.

Danderyd berörs av tre olika riksintressen. Dels E18 och Roslagsbanan, som är riksintressen för kommunikationer (miljöbalken 3 kapitel 8§), dels kulturmiljöerna inom Djursholm och Stocksund, som är riksintresse för kulturmiljövården (miljöbalken 3 kapitel 6§).

Enligt miljöbalkens 3 kapitel 8§ ska områden som är av riksintresse för kommunikationer skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. För E18 anger översiktsplanen att vägen på sikt bör tunnelförläggas/överdäckas. Om detta inte görs kan framkomligheten och utnyttjandet av vägen på sikt försvåras eftersom det av miljöskäl då kan bli aktuellt med ytterligare åtgärder.

Enligt 4 kapitel 1§ miljöbalken ska riksintressena av kulturmiljövård inte utgöra hinder för utvecklingen av befintliga tätorter eller av det lokala näringslivet. Riksintresset tillgodoses i översiktsplanen genom att det uttryckligen anges att riksintressena ska skyddas mot förändringar som påtagligt kan skada dess värde. Inom riksintresseområdena för kulturmiljöer är det viktigt att inga övergripande förändringar i planmönstret görs då detta kan påverka upplevelsen av områdets helhet. Avstyckningar och ändringar av kvartersbilden

kan påverka riksintressets värden. Inom värdekärnorna kan en påtaglig skada av riksintresset uppstå av mer precisa förändringar, exempelvis ökning av våningsantal eller ändring av material vid reovering. För att säkerställa bevarandet av områdets karaktär arbetar kommunen med att upprätta detaljplaner för de nio värdekärnor som finns i Djursholm.

Riksintressen kan påverkas av flera faktorer. Eventuell påverkan bedöms i bygglovsskedet från fall till fall för all planerad förändring i och i anslutning till angivna områden.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer för luftkvalitet i utomhusluft finns för kvävedioxid, kväveoxid, svaveldioxid, bly, partiklar (PM10), bensen samt kolmonoxid. Från och med år 2010 finns det även miljökvalitetsnormer för fina partiklar (PM2,5). Sedan 2004 finns ett åtgärdsprogram framtaget av länsstyrelsen, som är fastställt av regeringen, avseende miljökvalitetsnormerna för kvävedioxid och partiklar i Stockholms län. I programmet listas åtgärder som ska beaktas i kommunens planering. År 2011 har länsstyrelsen i samråd med kommunerna påbörjat arbetet med att ta fram två nya åtgärdsprogram för att förbättra luftkvaliteten i Stockholms län. Åtgärdsprogrammet för partiklar ska revideras kontinuerligt och vara genomfört till 2018.

Inom Danderyd utgörs det i särklass största miljöproblemet av biltrafiken. Störst belastning orsakas av genomfartstrafiken på E18 med stora luftföroreningar som följd. Miljökvalitetsnormen för partiklar (PM10) är den svåraste att uppnå. Övriga miljökvalitetsnormer för luftkvaliteten uppnås inom Danderyds kommun i dagsläget, varför några särskilda åtgärder inte är aktuella.

Bebyggelsens utveckling och bevarande

Det bostadsbyggande som översiktsplanens utvecklingsområden ger utrymme för bör främst genomföras i mitten eller mot slutet av planperioden. Den bebyggelse som avses uppföras inom Knutpunkt Danderyd samt i E18-stråket vid en framtida tunnelförläggning/överdäckning av motorvägen måste föregås av strategiska handlingsplaner, program och detaljplaner. I början av planperioden bör bebyggelsetillskottet utgöras av de planområden som i kapitel 6 benämns som övriga områden som kan bli aktuella för byggnation och där prövning får ske från fall till fall, främst genom framtagande av detaljplan.

I fråga om detaljeringsgraden för planläggning ger plan- och bygglagen möjligheter till variationer. Enligt lagens 4 kapitel 32 § anges att en detaljplan inte får vara mer detaljerad än som behövs med hänsyn till planens syfte. I samband med plan- och bygglagens tillkomst framhölls även att det är kommunens uppgift enligt lagen att utnyttja möjligheterna att förenkla för den enskilde.

För bevarandet av den redan bebyggda miljön innehåller översiktsplanen ett flertal riktlinjer, se kapitel 6. För att kunna utveckla och bevara traditionen med individuella byggnader i den kulturhistoriska miljön behövs ett ökat stöd vid planering och bygglovhandläggning med betoning på enskilda objekt och dess värden. Ett tillägg till kulturmiljöhandboken bör därför utarbetas. Tillägget bör lyfta fram årsringarna i kommunen samt beskriva de olika stilperioderna med arkitektoniska uttryck och tidstypiska detaljer.

Kulturmiljöhandboken bör även kompletteras med inventering och beskrivning av värdet i bebyggelse uppförd under främst 1950- och 1960-talen, eftersom nuvarande kulturmiljöhandbok inte alls behandlar denna bebyggelse, samtidigt som det finns ett starkt förändringstryck för just denna.

Grönområdenas skydd

Öarna i Värtan (Råholmen, Västerskär, Svalnäsöarna, Lilla och Stora Skraggen respektive Limpholmarna) samt vattnet mellan dem omfattas av ett kommunalt naturreservat. Även Ekebysjön omfattas av naturreservat.

För Rinkebyskogen, som har ett högt värde för framför allt friluftslivet, pågår ett arbete för att inrätta ett kommunalt naturreservat. Avsikten med reservatet är att bevara skogen obebyggd så att befintlig friluftsvksamhet kan fortgå.

I övrigt gällande grönområdenas skydd kan konstateras att kommunen äger merparten av grönområdena och har i egenkap av markägare rådighet över dessa. Dessutom kan kommunen med hjälp av det kommunala planmonopolet enligt plan- och bygglagen hindra exploatering av obebyggda områden oavsett vem som äger marken.

Sammantaget innebär ovan nämnda förhållanden att grönområdena i kommunen får anses ha tillräckligt skydd mot förändringar.

Klimat i förändring

Jordens klimat står under ständig förändring, och även om utsläppen av växthusgaser minskas är klimatförändringar ett faktum. Genom sitt ansvar för fysisk planering, energiplanering, tillsyn samt drift av tekniska anläggningar har kommunen en viktig roll inom energi- och klimatarbetet. Kommunen har samtidigt goda möjligheter att påverka utvecklingen genom sitt ansvar för information, utbildning och rådgivning.

För att få bättre kunskap om hur klimatförändringarna påverkar kommunens verksamheter ska en klimat- och sårbarhetsanalys utarbetas i kommunen. Inom kommunen finns områden med ökad ras- och skredrisk. Översiktsplanen anger att fördjupade utredningar bör genomföras för dessa områden.

För att minska risken för översvämningar bör kommunen planera för att bygga fler översvämningsskydd på de platser som redan idag svämvas över vid snösmältning, skyfall etc.

Trafik

Eftersom E18, som utgör en barriär genom Danderyd även orsakar stora bullerstörningar genom kommunen och gällande miljö kvalitetsnormer för partikelhalter överskrids, anger översiktsplanen att E18 ska tunnelförläggas/överdäckas genom kommunen. Det mest brådskande är att identifiera och låsa fast det geografiska läget för tunnelförläggningen/överdäckningen så att inga andra åtgärder vidtas i kommunen som på sikt förhindrar projektet.

För att minska biltrafiken genom Danderyd är det viktigt att kollektivtrafiken till nordost byggs ut. Danderyds kommun arbetar för att tunnelbanan ska byggas ut till Täby C/Arninge för att på detta sätt minska en del av genomfartstrafiken genom kommunen. Det är även av stor vikt att anläggandet av regionala cykelstråk till och från Danderyds kommun genomförs. En förutsättning för att på sikt kunna utveckla en trafikknutpunkt av regional betydelse är att den s.k. Knutpunkt Danderyd genomförs vid Danderyds sjukhus. Platsen har förutsättningar att bli en av regionens mest attraktiva knutpunkter med flera målpunkter inom god tidsram.

Vatten

Vatten är livsviktigt för allt liv på jorden. Kommunen arbetar ständigt med att förbättra vattnets kvalitet. Bland annat ska de vattendrag som idag inte uppnår en tillfredsställande ekologisk status enligt gällande miljökvalitetsnormer uppnå god status till år 2021. För att få en övergripande bild av vattensituationen i kommunen anger översiktsplanen att en blåplan bör utarbetas. Planen skulle kunna omfatta en nulägesbeskrivning av naturvärden, kemisk status och relaterade miljöproblem i kommunens vattenförekomster såväl som åtgärdsförslag att arbeta vidare med. Arbetet med att ta fram en blåplan skulle kunna påbörjas tidigt i planperioden.

Under 2012 antog kommunfullmäktige ett styrdokument för dagvatten. Nästa steg i arbetet är att ta fram en dagvattenplan. Arbetet med dagvattenplanen bör integreras i arbetet med blåplanen och bör starta tidigt i planperioden.

Miljö- och riskfaktorer

För att nå miljömålet ”en giftfri miljö” bör en handlingsplan som tydliggör hur inventering och riskklassning av områden ska hanteras och prioriteras i det framtida arbetet, tas fram.

Danderyds kommun arbetar för att miljökvalitetsnormen för partikelhalter ska uppnås. I kommunen är det området längs E18 som är mest utsatt

Bullret längs Roslagsbanan måste minskas. Boende längs banan får inte ha en högre bullernivå än 70 dB(A) vid huvudsaklig uteplats och 45 dB(A) i sovrum nattetid. Kommunen arbetar ständigt för att minska antalet bullerutsatta i kommunen.

Angående ras och skred anger översiktsplanen att de områden som översiktligt redovisas som riskområden för ras och skred (se karta på sidan 101) ska utredas närmare och att en riskanalys bör utföras. Översiktsplanen anger också att en riskanalys bör utarbetas för de låga kustområdena inom kommunen, där det redan idag finns risk för översvämningar. Detta arbete utförs lämpligen inom ramen för klimat- och sårbarhetsarbetet i kommunen.

